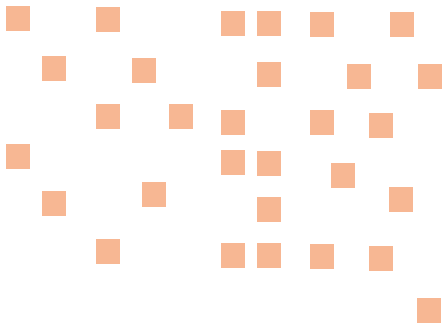

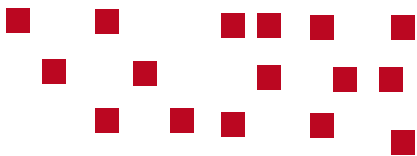
RWANDA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej**

**DPU-WIKP-424/384/2026
26.06.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Rwandzie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: ponad 13,6 mln (dane szacunkowe z 2024 r.).^[1]

Skład etniczny: Po ludobójstwie Tutsi w 1994 r. z dokumentów tożsamości usunięto klasyfikację etniczną, a konstytucja Rwandy z 2003 r. zobowiązała władze do wyeliminowania podziałów opartych na pochodzeniu etnicznym i promowania jedności narodowej.^[2] Tym niemniej większość konsultowanych źródeł wymienia trzy konkretne grupy etniczne, jako składowe społeczeństwa rwandyjskiego: Hutu, Tutsi i Twa. Niektóre ze źródeł podają też przybliżony procentowy udział ww. grup. Według World Atlas, Hutu stanowią 84%, Tutsi 15%, a Twa 1%.^[3]

Skład religijny: chrześcijanie 93% (katolicy ok. 40%, zielonoświątkowcy ok. 21%, protestanci ok. 27%, inni chrześcijanie ok. 5%), muzułmanie ok. 2%, wyznawcy innych religii ok. 2%, niewierzący/bez określenia wyznania ok. 3%.^[4]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Rwanda proklamowała niepodległość w 1962 r. Na mocy konstytucji z 2003 r. Republika Rwandy jest republiką prezydencką.^[5]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Rwanda dzieli się na prowincje (intara): **Prowincja Wschodnia** (fr. Est, ang. East), **Prowincja Północna** (fr. Nord, ang. North), **Prowincja Zachodnia** (fr. Ouest, ang. West), **Prowincja Południowa** (fr. Sud, ang. South) i jedno miasto: **Kigali** (stolica i największe miasto Rwandy).^[6]

Prowincje dzielą się na 30 dystryktów (districts), 416 sektorów (sectors), 2148 komórek (cells) i 14 837 wsi (villages).^[7]

¹ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

² Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

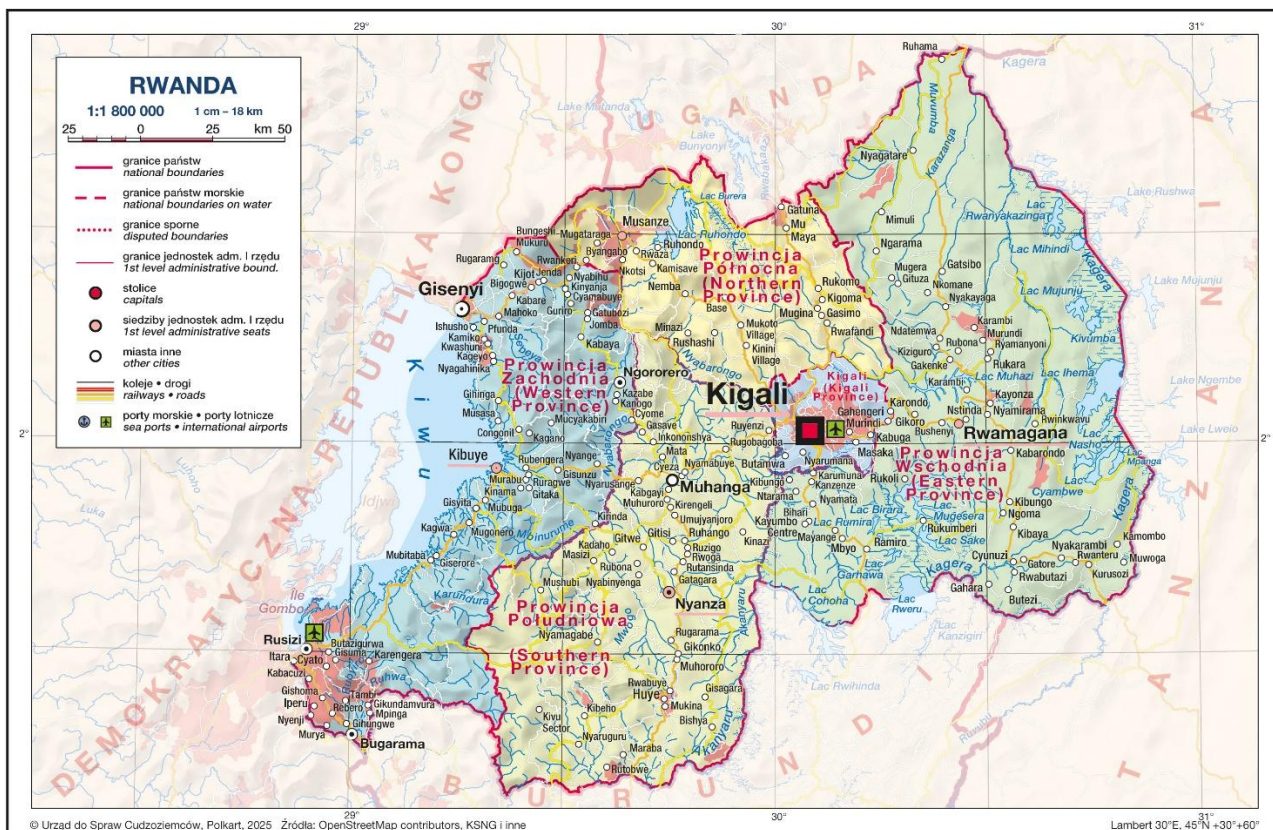
³ World Atlas, Ethnic Groups Of Rwanda, <https://www.worldatlas.com/articles/ethnic-groups-of-rwanda.html>

⁴ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

⁵ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

⁶ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

⁷ Government of Republic of Rwanda, <https://www.gov.rw/overview>

Mapa. Podział administracyjny Rwandy.

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Prezydent Rwandy wybierany jest w wyborach bezpośrednich na pięcioletnią kadencję. W założeniu może on pełnić tę funkcję przez dwie kadencje. Poprawka do konstytucji wprowadzona w grudniu 2016 r. formalnie skróciła kadencję z 7 do 5 lat, jednak umożliwiła obecnemu prezydentowi, **Paulowi Kagame**, pełnienie tej funkcji najpierw do końca drugiej siedmioletniej kadencji (tj. do 2024 r. – przyp. WIKP) oraz kandydowanie jeszcze dwukrotnie na fotel prezydenta w ramach kolejnych pięcioletnich kadencji (tj. w 2029 i 2034 r. – przyp. WIKP).^[8]

Paul Kagame, który pełni funkcję prezydenta od 2000 r., ostatnie wybory prezydenckie wygrał w 2024 r., zdobywając przeważającą liczbę głosów – 99,2%.^[9]

Kolejne wybory prezydenckie przewidziane są na lipiec 2029 r.^[10]

Rząd i premier. Urząd premiera od 2025 r. sprawuje **dr Justin Nsengiyumva**, ekonomista wykształcony w Wielkiej Brytanii. Premier mianowany jest przez prezydenta.^{[11][12]}

⁸ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

⁹ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

¹⁰ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

¹¹ Office of the Prime Minister, The Prime Minister, <https://www.primature.gov.rw/about>

¹² Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

Parlament i wybory parlamentarne. Parlament Rwandy jest dwuizbowy.

Izba wyższa, czyli **Senat** (fr. **Sénat**), składa się z 26 miejsc (18 członków jest wybieranych, 8 wyznaczanych). Skład obecnego Senatu został powołany we wrześniu 2024 r. Kolejne wybory przewidziane są na 2027 r.^[13]

Izba Deputowanych (fr. **Chambre des Députés**), czyli izba niższa, składa się z 80 miejsc. 53 członków ww. izby wybieranych jest bezpośrednio w wyborach, a 27 wybieranych jest pośrednio. Kadencja trwa 5 lat. Ostatnie wybory do izby niższej odbyły się w lipcu 2024 r. Najwięcej miejsc zdobyła koalicja prezydencka – **Rwandan Patriotic Front, wraz z sojusznikami** (37 miejsc). Drugie miejsce ex aequo zajęła **Partia Liberalna** oraz **Partia Socjaldemokratyczna** (obie zdobyły po 5 miejsc), natomiast pozostali kandydaci uzyskali łącznie 6 mandatów. Kolejne wybory do Izby Deputowanych przewidziane są na lipiec 2029 r.^[14]

SYSTEM PRAWNY

System prawny Rwandy bazuje na wzorcach europejskich, głównie belgijskich i niemieckich, z dużą domieszką lokalnego prawa tradycyjnego.^[15]

KARA ŚMIERCI

Według ostatniego raportu Amnesty International z 2025 r., prawo Rwandy nie przewiduje kary śmierci, tzn. że nie jest ona orzekana ani wykonywana.^[16]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2024 r. na terenie Rwandy w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęło 10 osób (członków służb bezpieczeństwa, bojowników i cywili), natomiast do 10 października 2025 r. ilość wszystkich ofiar wyniosła 19. Obecnie brak jest szczegółowych danych za pierwsze półrocze 2026 r. Większość ofiar poniosła śmierć w Prowincji Zachodniej, na terenach przygranicznych z Demokratyczną Republiką Konga (DRK).^[17]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo w Rwandzie odpowiadają **Siły Obronne Rwandy**, składające się z Rwandyjskiej Armii Lądowej, Rwandyjskich Sił Powietrznych, Rwandyjskich Sił Rezerwowych oraz jednostek specjalnych. Rwanda posiada jedne z najlepiej

¹³ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

¹⁴ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

¹⁵ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

¹⁶ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2025, 18.05.2026, <https://www.amnesty.org/en/documents/ACT50/0778/2026/en/>

¹⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

wyposażonych i wyszkolonych wojsk w Afryce. Biorą one udział w międzynarodowych misjach ONZ, takich jak MINUSCA (misja ONZ w Republice Środkowo-Afrykańskiej), UNMISS (misja ONZ w Południowym Sudanie), jak również w regionalnych inicjatywach, m.in. w operacji bezpieczeństwa w Mozambiku. Wojsko rwandyjskie jest także oskarżane o bezprawną interwencję w DRK, bez zgody władz tego kraju i nieformalne wspieranie grup rebelianckich, głównie ugrupowania o nazwie Ruch 23 Marca (M23).^[18]

Głównym zadaniem armii rwandyjskiej jest jednak ochrona integralności państwa i przeciwdziałanie infiltracji kraju przez nielegalne ugrupowania zbrojne, mające swoje bazy za granicą, głównie w DRK i Burundi.^[19]

We wschodniej części DRK wzdłuż granicy z Rwandą i Ugandą dochodzi do aktów przemocy między siłami zbrojnymi DRK (FARDC) a Ruchem 23 Marca (M23), wspieranych przez Rwandę.^[20] Sporadycznie na terenach przygranicznych dochodzi do wymiany ognia. Z powodu przygranicznych starć, granica lądowa między Rwandą a Burundi pozostaje zamknięta od 11 stycznia 2024 r. Jednocześnie przejścia graniczne między Rwandą a DRK są okresowo zamykane bez uprzedzenia.^[21] W 2025 r. przedstawiciele Rwandy i DRK, za pośrednictwem Stanów Zjednoczonych, podpisali porozumienie pokojowe, które przewiduje wycofanie się rwandyjskich wojsk z DRK i zakończenie wsparcia rządu kongijskiego dla ugrupowań rebelianckich, zagrażających Rwandzie. Porozumienie reguluje ponadto kwestie wydobywania i handlu minerałami, w których udziały posiada także USA. Porozumienie w niewielkim stopniu przyczyniło się do zakończenia konfliktu w samym DRK.^[22]

Brak jest informacji na temat nielegalnych, rwandyjskich ugrupowań zbrojnych, działających w Rwandzie.^[23] ACLED odnotował jednak pojedyncze incydenty z udziałem **Abanyerondo Militia**, lokalnej grupy patrolowej.^[24] Grupy tego typu, znane w języku kinyarwanda jako »**Abanyerondo**«, często mają za zadanie utrzymywać bezpieczeństwo w regionach i pomagać lokalnym władzom w zapobieganiu przestępstwom, takim jak kradzieże. Chociaż ich rolą jest ogólnie zwiększenie bezpieczeństwa, pojawiły się doniesienia o niewłaściwym postępowaniu jej członków, w tym o nadmiernym użyciu siły w niektórych przypadkach.^{[25][26]}

¹⁸ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

¹⁹ Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>

²⁰ Critical Threats, Congo War Security Review, 19.06.2026, <https://www.criticalthreats.org/briefs/congo-war-security-review>

²¹ DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade), Smart Traveller, Rwanda, 27.02.2025, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/africa/rwanda>

²² Wikipedia, 2025 DRC–Rwanda peace agreement, https://en.wikipedia.org/wiki/2025_DRC%E2%80%93Rwanda_peace_agreement

²³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Abanyerondo Militia, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Abanyerondo Militia, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁵ Cairn.info, Policing small communities: Rwandan law enforcement and the co-production of security, 2020, <https://shs.cairn.info/journal-politique-africaine-2020-4?lang=en>

²⁶ UK Home Office, Review of asylum processing Rwanda: country information on general human rights [Version 1.0], 05.2022, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1073960/RWA_CPIN_Review_of_asylum_processing_-_human_rights_information.pdf

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by w Rwandzie obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2024 r. w Rwandzie w różnego rodzaju incydentach śmierć poniosło 9 cywilów, z kolei w 2025 r. do 10 października odnotowano 19 ofiar cywilnych. Dane za pierwsze półrocze 2026 r. nie są dostępne.^[27]

Większość z ofiar cywilnych poniosła śmierć w wyniku ostrzału przygranicznego na terenach sąsiadujących z DRK.^[28]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

27 stycznia 2025 r. doszło do wymiany ognia pomiędzy wojskiem DRK i Rwandy przez wspólną granicę.^[29] Do zdarzenia, w którym zginęło co najmniej pięciu cywili, doszło na obrzeżach rwandyjskiego miasta granicznego Gisenyi (Prowincja Zachodnia). Incydent miał miejsce po wcześniejszym zdobyciu miasta Goma we wschodniej DRK przez rebeliantów M23.^{[30][31]} Dzień wcześniej, w wyniku walk między armią DRK a M23 zginął jeden obywatel Rwandy w Murambi (Prowincja Zachodnia).^[32]

Od tego czasu nie odnotowano podobnych incydentów, w których zginęliby cywile.^[33]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2024 r. na terenie Rwandy nie odnotowano działań partyzanckich, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

²⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁹ Reuters, Congolese, Rwanda troops firing at each other across border in Goma, U.N. sources say, 27.01.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/congolese-rwanda-troops-firing-each-other-across-border-goma-un-sources-say-2025-01-27/>

³⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³¹ The Citizen, DR Congo war: Five Rwandan civilians killed in Rubavu, says army, 28.01.2025, <https://www.thecitizen.co.tz/tanzania/news/africa/congo-war-five-rwandan-civilians-killed-in-rubavu-4904182>

³² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Siły Zbrojne DRK, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2024 r. na terenie Rwandy nie odnotowano działań odwetowych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W okresie od początku 2024 r. na terenie Rwandy nie odnotowano zagrożeń związanych ze złą sytuacją humanitarną, która byłaby spowodowana złą sytuacją bezpieczeństwa.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Od 2024 r. nie odnotowano ataków terrorystycznych w Rwandzie.^[34]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Pozaprawne zabójstwa. W Rwandzie zdarzają się przypadki nadużycia siły ze strony służb bezpieczeństwa, w tym zabójstwa.^[35] 13 listopada 2024 r. żołnierz zastrzelił 5 cywilów w barze w Nyamasheke (Prowincja Zachodnia). Przyczyna ataku nie została ustalona, jednak tragedia wywołała dyskusję na temat zdrowia psychicznego i dyscypliny w szeregach personelu wojskowego, skłaniając do podjęcia dalszych działań w celu zapobiegania takim incydentom.^{[36][37]} 4 kwietnia 2024 r. żołnierz zabił 15-latkę w wiosce Bugu (Prowincja Zachodnia). Brak jest informacji na temat okoliczności tego zdarzenia.^[38]

W 2024 oraz 2025 r. dochodziło także do pojedynczych przypadków pozaprawnych zabójstw, których sprawcami byli funkcjonariusze policji (ogółem zginęło z ich rąk 6 osób).^[39] Do zdarzeń dochodziło m.in. w sytuacji aresztowania osób podejrzanych o kradzież, które stawiały opór lub próbowały zbiec z aresztu policyjnego.^[40]

W Rwandzie sporadycznie dochodzi do pozaprawnych zabójstw popełnianych przez niezidentyfikowane bandy. Od początku 2024 r. do 10 października 2025 r. doszło do

³⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁵ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Rwanda, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107733.html>

³⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Siły zbrojne Rwandy, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁷ Chimp Reports, Rwandan Soldier Kills 5 Civilians in Nyamasheke, 13.11.2024, <https://chimpreports.com/rwandan-soldier-kills-5-civilians-in-nyamasheke/>

³⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Siły zbrojne Rwandy, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Policja Rwandy, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁰ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Rwanda, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107733.html>

jednego takiego incydentu. 14 listopada 2024 r. zabity został mężczyzna w wiosce Akabungo (Prowincja Zachodnia).^[41]

25 lutego 2025 r. zginęła ponadto jedna osoba (podejrzany o kradzież) w wyniku samosądu.^[42]

Porwania. Od początku 2024 r. w Rwandzie odnotowanych zostało 5 przypadków porwań dokonanych przez służby bezpieczeństwa oraz niezidentyfikowane ugrupowania zbrojne. Nikt nie zginął w tych zdarzeniach.^[43]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Konstytucja i prawo Rwandy przewidują wolność pokojowych zgromadzeń, ale rząd nie zawsze respektuje to prawo. Prawo kryminalizuje demonstrowanie w miejscu publicznym bez uprzedniego zezwolenia. Naruszenie tego przepisu podlega karze pozbawienia wolności od ośmiu dni do sześciu miesięcy lub wysokiej grzywnie. Kary wzrastają w przypadku nielegalnych demonstracji uznanych za zagrażające bezpieczeństwu, porządkowi publicznemu lub zdrowiu. Surowe kary za naruszenie przepisów dotyczących zgromadzeń zniechęcają większość osób do angażowania się w protesty.^[44]

Od początku 2024 r. w Rwandzie nie odnotowano protestów ani gwałtownych demonstracji, w których zginęliby cywile.^[45]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Rwanda jest jednym z najbezpieczniejszych krajów Afryki. W Rwandzie nie ma krajowych zorganizowanych grup przestępczych (typu mafijnego), choć wpływowe rodziny sprawują znaczną kontrolę nad różnymi sektorami gospodarki. Na terenach przygranicznych działają niewielkie oddziały partyzanckie, podsycające niestabilność. Niewielkie siatki przestępcze są zaangażowane w nielegalną działalność taką jak: podrabianie towarów, handel towarami objętymi akcyzą, handel dzikimi zwierzętami, przemyt minerałów i przestępstwa finansowe. Sieci te często tworzą osoby wspierane przez państwo i podmioty lokalne, w tym niektóre z sektora celnego i wydobywczego. Niemniej jednak, według dostępnych źródeł, za przemyt w regionach przygranicznych częściej odpowiadają obywatele innych krajów.^[46]

⁴¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Atakujący: Niezidentyfikowane ugrupowani zbrojne, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Typ zdarzenia: przemoc tłumy, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Typ zdarzenia: porwania, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁴ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Rwanda, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107733.html>

⁴⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, Atakowani: Cywile, Typ zdarzenia: porwania, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁶ Global Crime Index, Rwanda, 2025, <https://ocindex.net/country/rwanda>

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo Rwandy zapewnia wolność przemieszczania się wewnętrznego oraz nie ogranicza podróży zagranicznych, emigracji, repatriacji. Prawa te z reguły są przestrzegane przez władze kraju w praktyce.^[47] Aby zmienić miejsce zamieszkania wymagana jest jednak rejestracja w urzędzie w nowym miejscu zamieszkania oraz posiadanie dowodu osobistego (jest łatwo dostępny). Ponadto, wszyscy urzędnicy państwowi muszą uzyskać zgodę urzędu prezydenta lub premiera przed podróżą zagraniczną z powodów osobistych lub zawodowych.^[48]

Członkowie ugrupowań opozycyjnych również sygnalizują nakładanie na nich pewnych ograniczeń i stwarzanie trudności dotyczących podróży zagranicznych oraz powrotów do Rwandy.^[49]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Migracje wewnętrzne w Rwandzie w ostatnich latach przybierają na sile, jednak nie odgrywają bardzo dużej roli. Najwięcej osób przemieszcza się do stolicy Kigali i sąsiednich dystryktów oraz do Prowincji Wschodniej. Według ostatnich badań, 7% mieszkańców wsi oraz 23% mieszkańców miast przybyło od 2011 r. do swoich aktualnych miejsc zamieszkania z innych regionów.^[50]

Główną przyczyną migracji wewnętrznych w Rwandzie są kwestie związane z edukacją i zatrudnieniem. Ponadto nierówna sytuacja pod względem rozwoju gospodarczego, dysproporcje międzyregionalne i różnice w poziomie życia na wsi oraz w mieście zmuszają ludzi do opuszczania biednych obszarów wiejskich i przenoszenia się do miast.^[51]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Od 2008 r. do 2023 r. w Rwandzie odnotowano 181 tys. wewnętrznych przesiedleń, głównie wynikających z katastrof naturalnych.^[52]

⁴⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Rwanda, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107733.html>

⁴⁸ Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 25.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2108064.html>

⁴⁹ Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 25.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2108064.html>

⁵⁰ World Bank Group, Reshaping Urbanization in Rwanda : Internal Migration in Rwanda, 01.12.2017, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/29080>

⁵¹ Integral Human Development, Migration Profile RWANDA, 12.2021, <https://migrants-refugees.va/wp-content/uploads/2022/02/2021-CP-Rwanda.pdf>

⁵² IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre (formerly Global IDP Project)), Rwanda, <https://www.internal-displacement.org/countries/rwanda/>

W dniach 30 kwietnia – 4 maja 2024 r. doszło do ponad 21 tys. przesiedleń (5100 zniszczonych gospodarstw domowych) z powodu powodzi, które miały miejsce w Prowincji Zachodniej i Prowincji Północnej Rwandy.^[53]

W 2025 r. UNHCR nie odnotował uchodźców wewnętrznych w Rwandzie.^[54]

W okolicach dużych miast, gdzie obserwuje się powstawanie nieformalnych osiedli, zdarzają się przymusowe wysiedlenia ubogiej ludności, bez wcześniejszego uprzedzenia lub odszkodowania. Często dotyczy to domów stawianych na terenach zalewowych, zagrożonych powodzią.^[55]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Uchodźcy. Nie odnotowuje się uchodźców z Rwandy w krajach ościennych.

Migranci. Pięć najpopularniejszych krajów docelowych migrantów z Rwandy to: DRK, Burundi, Uganda, Republika Kongo i Belgia. Ponadto Rwandyjczycy migrują do Niemiec, Holandii i Wielkiej Brytanii.^[56]

PODSUMOWANIE

Rwanda jest republiką prezydencką. W kraju tym nie jest orzekana ani wykonywana kara śmierci.

Obecnie kraj ten zalicza się do najbezpieczniejszych krajów w Afryce. Rwanda jest zaangażowana w wojnę na terenie sąsiedniej Demokratycznej Republiki Kongo, jednak na terytorium Rwandy nie toczy się żaden międzynarodowy, ani wewnętrzny konflikt zbrojny. Nie notuje się wewnętrznych przesiedleń, które byłyby następstwem takiego konfliktu.

⁵³ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre (formerly Global IDP Project)), Rwanda, <https://www.internal-displacement.org/countries/rwanda/>

⁵⁴ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Regional Bureau for East and Horn of Africa, and the Great Lakes; EAC Region; Population of concern to UNHCR; as of 28 February 2025, 08.04.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/115570>

⁵⁵ Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Rwanda 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/afrika/east-afrika-the-horn-and-great-lakes/rwanda/report-rwanda/>

⁵⁶ Integral Human Development, Migration Profile RWANDA, 12.2021, <https://migrants-refugees.va/wp-content/uploads/2022/02/2021-CP-Rwanda.pdf>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Rwanda, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2025, 18.05.2026, <https://www.amnesty.org/en/documents/ACT50/0778/2026/en/>
3. Amnesty International, The State of the World's Human Rights; Rwanda 2025, 21.04.2026, <https://www.amnesty.org/en/location/africa/east-africa-the-horn-and-great-lakes/rwanda/report-rwanda/>
4. Cairn.info, Policing small communities: Rwandan law enforcement and the co-production of security, 2020, <https://shs.cairn.info/journal-politique-africaine-2020-4?lang=en>
5. Chimp Reports, Rwandan Soldier Kills 5 Civilians in Nyamasheke, 13.11.2024, <https://chimpreports.com/rwandan-soldier-kills-5-civilians-in-nyamasheke/>
6. Critical Threats, Congo War Security Review, 19.06.2026, <https://www.criticalthreats.org/briefs/congo-war-security-review>
7. DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade), Smart Traveller, Rwanda, 27.02.2025, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/rwanda>
8. Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 25.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2108064.html>
9. Global Crime Index, Rwanda, 2025, <https://ocindex.net/country/rwanda>
10. Government of Republic of Rwanda, <https://www.gov.rw/overview>
11. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre (formerly Global IDP Project)), Rwanda, <https://www.internal-displacement.org/countries/rwanda/>
12. Integral Human Development, Migration Profile RWANDA, 12.2021, <https://migrants-refugees.va/wp-content/uploads/2022/02/2021-CP-Rwanda.pdf>
13. Office of the Prime Minister, The Prime Minister, <https://www.primature.gov.rw/about>
14. Open Factbook, Rwanda, <https://openfactbook.org/countries/rwanda/>
15. Reuters, Congolese, Rwanda troops firing at each other across border in Goma, U.N. sources say, 27.01.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/congolese-rwanda-troops-firing-each-other-across-border-goma-un-sources-say-2025-01-27/>

16. The Citizen, DR Congo war: Five Rwandan civilians killed in Rubavu, says army, 28.01.2025, <https://www.thecitizen.co.tz/tanzania/news/africa/congo-war-five-rwandan-civilians-killed-in-rubavu-4904182>
17. UK Home Office, Review of asylum processing Rwanda: country information on general human rights [Version 1.0], 05.2022, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1073960/RWA_CPIN_Review_of_asylum_processing_-_human_rights_information.pdf
18. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), Regional Bureau for East and Horn of Africa, and the Great Lakes; EAC Region; Population of concern to UNHCR; as of 28 February 2025, 08.04.2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/115570>
19. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Rwanda, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107733.html>
20. Wikipedia, 2025 DRC–Rwanda peace agreement, https://en.wikipedia.org/wiki/2025_DRC%E2%80%93Rwanda_peace_agreement
21. World Atlas, Ethnic Groups Of Rwanda, <https://www.worldatlas.com/articles/ethnic-groups-of-rwanda.html>
22. World Bank Group, Reshaping Urbanization in Rwanda : Internal Migration in Rwanda, 01.12.2017, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/29080>